

Ružica Rebrović-Habek
OŠ braće Radić
ruzica.rebrovic-habek@skole.hr

ISSN 1845-2434
[CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

School libraries supporting literacy and wellbeing / Margaret Kristin Merga. London: Facet Publishing, 2022.

ISBN 9781783305841

Prikaz

Naslovnica preuzeta s mrežne stranice [nakladnika](#)

„Ova knjiga usredotočuje se na uloge školske knjižnice u odnosu na dva važna pitanja našeg vremena: pismenost, kako god je definirali, i afektivnu domenu, našu individualnu dobrobit. Ove dvojne značajke provlače se kroz cijelu knjigu. Dr. sc. Margaret Merga uvjerljivo identificira veze i simbiotski odnos između čitanja/pismenosti i dobrobiti učenika. Dovoljno je pročitati samo nekoliko stranica da biste bili svjesni da čitate rad nekoga tko donosi važno istraživanje, analizu i akademsku strogost u entuzijazam i strast prema školskim knjižnicama i učenju.“

Anthony Tilke

Dr. sc. Margaret Kristin Merga predaje na australskom Sveučilištu u Newcastleu, a područje su njezina interesa pismenost, knjižnična i istraživačka komunikacija. Od 2012. vodila je ili

sudjelovala u 18 istraživačkih projekata o knjižnicama, pismenosti, komunikaciji u visokom obrazovanju i/ili pitanjima koja se tiču knjižničara. Održala je brojna predavanja diljem svijeta te je objavila više od 85 recenziranih članaka u časopisima i tri knjige utemeljene na istraživanju.

Za ovaj stručni tekst Merga se oslanja na vlastito istraživanje, kao i na nedavno objavljen rad o knjižnicama, pismenosti i dobrobiti učenika u različitim globalnim kontekstima, o čemu piše u uvodnom dijelu.

Temeljna je ideja knjige osloniti se na istraživačku bazu kako bi se ilustriralo na koje sve načine suvremene školske knjižnice mogu podržati pismenost i dobrobit učenika. Učenička pismenost i najbolji načini njezina poboljšanja često su dio medijskih naslova. Unatoč istraživanjima koja povezuju školske knjižnice i knjižničare s pismenošću učenika, relativno je malo pozornosti posvećeno njihovoj ulozi u izgradnji i održavanju pismenosti.

Ova knjiga mogla bi pomoći knjižničarima u osnovnim i srednjim školama da učine vidljivim ono što već rade i pokažu koliko to koristi donosi njihovoj školi. Također, knjižničari u njoj mogu pronaći primjere najbolje prakse i prilagoditi ih svojim potrebama ili ih proširiti ondje gdje je to primjenjivo. Iako je pozicionirana unutar australskog obrazovnog sustava, autorica integrira istraživanja iz brojnih zemalja, kao što su Kina i Hrvatska te Singapur i Švedska, u želji da pruži bogatstvo uvida u školske knjižnice.

Knjiga ima 198 stranica i strukturirana je u sedam poglavlja koja imaju sličnu strukturu i svako se može čitati zasebno, bilo kojim redoslijedom. Na kraju svakog poglavlja nalazi se popis referenci.

Prvo poglavlje pod nazivom *Kako školski knjižničari doprinose učenju i podršci učenika? S posebnim osvrtom na Australiju i Ujedinjeno Kraljevstvo* posvećeno je definiranju pojma učitelj knjižničar i školski knjižničar. Navode se njihove razlike i sličnosti te što se od njih očekuje.

Drugo poglavlje pod nazivom *Školske knjižnice i poticanje čitanja za razvoj pismenosti* govori o tome da bi uloga knjižnice u podržavanju pismenosti i čitanja sada mogla biti važnija nego ikada prije i da su knjižničari oni koji opismenjavaju i potiču čitanje. Potrebno je prepoznati društvene, kulturne i emocionalne potrebe učenika i podržati ih u njihovim iskustvima učenja, a posebno ih usmjeriti na čitanje iz užitka.

Treće poglavlje pod nazivom *Knjižničarska podrška učenicima s teškoćama čitanja u starijoj školskoj dobi* odgovara na pitanja kao što su koji su izazovi niske učeničke pismenosti, tko su učenici s teškoćama čitanja, kako se u sve to uklapaju knjižnice i knjižničarski stručnjaci, kako raditi na povećanju vidljivosti uloge stručnjaka u školskim knjižnicama te kako implementirati i izmjeriti učinkovitost intervencija za podršku opismenjavanju.

Četvrto poglavlje pod nazivom *Školske knjižnice i poticanje čitanja za dobrobit učenika* govori da je za mnoge čitanje navika koja omogućuje predah i donosi užitek i mir. To je aktivnost koja može pružiti bijeg od izazova stvarnog svijeta, priliku živjeti bezbroj života i putovati kroz vrijeme te učiti iz tuđih iskustava i mašte.

Peto poglavlje naziva *Školske knjižnice, zdravstveni resursi i informacijska pismenost* bavi se temama zdravstvene i informacijske pismenosti, pretraživanja u knjižnici i provjere jesu li informacije točne iz perspektive školskog knjižničara i iz perspektive učenika te se navode resursi za učitelje i roditelje.

Šesto poglavlje pod nazivom *Knjižničari stvaraju okruženje za čitanje i dobrobit* pokazuje rezultate projekta posvećenog tome kako učenici vrednuju knjižnično okruženje i što očekuju od knjižnice i knjižničara.

Sedmo poglavlje naziva *Izazovi vidljivosti i zagovaranja školskih knjižnica i njihova osoblja* govori o izazovima profesionalne uloge i sve većeg radnog opterećenja knjižničara, o problemima s moralom i sve manjim brojem djelatnika, deprofesionalizaciji struke, potrebi provođenja istraživanja i širenja vjerodostojne istraživačke baze te o izazovu postojanja knjižnica u fizičkom obliku.

Zadnje poglavlje pod nazivom *Zaključci i smjernice za buduća istraživanja* govori o mjerama koje su knjižničari poduzeli u razdoblju pandemije bolesti COVID-19 kako bi učenicima omogućili pristup knjižnoj građi, potrebi za suradnjom i istraživanjem koje bi se moglo generalizirati i biti široko primjenjivo te rastućem interesu mladih za #Booktok na TikToku.

Na kraju knjige autorica nudi dodatke koji pružaju informacije o njezinim raznim istraživačkim projektima koji su doveli do ove knjige, kao i pet ključnih zaključaka iz istraživanja koji se mogu iskoristiti kako bi se opravdalo financiranje školske knjižnice i njezino održavanje.

Knjiga je osmišljena kao višestruki izvor kojemu se školski knjižničari mogu obratiti u raznim okolnostima kako bi, naprimjer, dobili potporu za projekte, pregovore o proračunu i radili na razvoju svojih programa. Također, istražuje neke od brojnih izazova s kojima se školske knjižnice suočavaju i koje bi trebalo riješiti kako bi knjižničari postigli bolje rezultate u podupiranju pismenosti i dobrobiti učenika. Čitajući ovu knjigu, školski knjižničari mogu usporediti aktivnosti koje trenutačno provode s ciljem poticanja čitalačke pismenosti i dobrobiti učenika te ih prilagoditi ili proširiti na temelju najboljih praksi predstavljenih u knjizi.